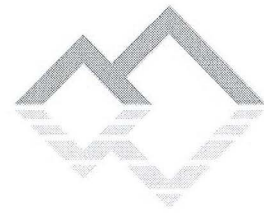

REGION
JÄMTLAND
HÄRJEDALEN
REVISIONSKONTORET

REVISIONSRAPPORT
GRANSKNING AV
Delårsrapport Augusti 2019

Ansvarig: Leif Gabrielsson

Innehållsförteckning

1	SAMMANFATTNING.....	3
2	INLEDNING/BAKGRUND	3
3	RÄKENSKAPER	4
4	MÅLUPPFYLLELSE.....	4
4.1	STRATEGISKA MÅL	4
4.2	EKONOMI.....	6
4.3	VÅR BEDÖMNING	7
5	ANSVARIG FÖR GRANSKNINGENS GENOMFÖRANDE	7

1 SAMMANFATTNING

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat regionens delårsbokslut per augusti 2019. Granskningen har genomförts med utgångspunkt i Lag om kommunal bokföring och redovisning, Rådet för kommunal redovisning (RKR) och God redovisningssed.

Sammanfattningsvis är våra iakttagelser och bedömningar följande:

- Resultatet i delårsrapporten visar på -50,3 mkr. I resultatet ingår jämförelsestörande poster pga. ändrad redovisningsprincip för värdering av värdepapper samt försäljning av värdepapper (41 mkr). I jämförelse med 2018 (-71 mkr) visar ett justerat resultat en försämring med 20 mkr. För helåret 2019 har den ekonomiska prognosen försämrats från -214 till -230 mkr.
- De finansiella målen bedöms inte uppnås under året och resultatet är därmed inte förenligt med fullmäktiges mål. Den ekonomiska situationen som redan var besvärlig har försämrats ytterligare under året och situationen blir allt allvarligare. De återkommande negativa resultaten har medfört att likviditetssituationen klaras med hjälp av upplåning. Soliditeten är enligt delårsbokslutet -30 % vilket är en försämring från samma period 2018 då den var -22%. Skulden till Kommuninvest uppgår till 383 mkr och ingen amortering planeras ske inom planperioden.
- Arbetet med resultatförbättrande åtgärder har enligt delårsrapporten resulterat i 54 mkr. De ekonomiska effekterna av åtgärderna har visat sig vara otillräckliga för att förbättra regionens resultat.
- Vi ser allvarligt på de stora bristerna på tillgänglighet. Tillgängligheten inom specialistsjukvården har fortsatt stora problem att nå målen i den nationella vårdgarantin. Detta gäller i synnerhet den förstärkta vårdgarantin för barn och unga med psykisk ohälsa har målet inte klarats om att få en första bedömning inom 30 dagar då resultatet är 35% jämfört med målet på 90%.
- Det är svårt att bedöma om de strategiska målen kommer att nås vid årets slut. Det finns ett utvecklingsbehov av målstyrningen mot att öka andelen mätbara och påverkbara mål för att förbättra och tydliggöra styrning och uppföljning.

2 INLEDNING/BAKGRUND

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ansvaret omfattar även att räkenskaperna förs och är upprättade i enlighet med lagar och rekommendationer samt att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna är regionfullmäktiges demokratiska kontrollinstrument och ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Syfte

Syftet med granskningen av delårsrapporten är att ge de förtroendevalda revisorerna underlag för att enligt KomL 12 kap. § 2 bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om.

IAKTTAGELSER

3 RÄKENSKAPER

Delårsbokslutet är i allt väsentligt uppställd enligt lag.

Utifrån vår översiktliga granskning av balansräkningens poster bedömer vi att de i allt väsentligt är rättvisande.

4 MÅLUPPFYLLELSE

Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål fullmäktige beslutat, verksamhetsmål och finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Regionfullmäktige har beslutat om 4 strategier med totalt 20 strategiska mål samt 4 finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. De strategiska målen har tolkats av regionstyrelsen och nämnderna och brutits ned i 83 resultatmål inom strategier för länets utveckling, god vård, medarbetare samt ekonomi- och verksamhetsresultat.

Tidigare år har regionstyrelsen beslutat om egna aktiva och mätbara mål som löpande har följts upp men de är borttagna för 2019.

4.1 STRATEGISKA MÅL

De fyra strategierna med de 20 strategiska målen som Regionfullmäktige beslutat om, följs upp i tertialbokslut, delårsrapport samt årsbokslut. Återrapporteringen sker i form av 83 resultatmål/indikatorer (grön/gul/röd) som i flera fall saknar information om vad bedömningen är baserad på eller vilken mätning som ligger till grund för resultatet.

Enligt delårsrapporten har 32 av resultatmålen uppnåtts, 29 är pågående och 17 bedöms vara svåra att nå innan året är slut. 5 av målen kan endast mätas för helåret (årsbokslutet).

◆ Strategi för länets utveckling

Strategimål för länets utveckling	Grön	Gul	Röd	
En långsiktig hållbar region	4	1	1	
Fler i jobb, fler invånare	1			2
Infrastruktur för framtiden	1	3		
Ökat digitalt användande		3	1	
Kultur för ett rikare liv	1			1
Ett friskare liv	2	4	2	
Totalt antal resultatmål	9	11	4	3

I rapporten uppges regionen visa bra resultat framförallt inom en långsiktigt hållbar region, ökat digitalt användande och ett friskare liv.

Regionstyrelsens mål om att minska sjukpenningtalen och utjämna skillnaderna uppfylls då resultatet ser fortsatt bra ut jämfört med övriga riket. Redovisat utfall när det gäller

sjukpenningtalet är från juli, men för fler av de övriga målen för länets utveckling saknas aktuella värden för innevarande år vilket innebär att mätningarna inte kan visa hur utvecklingen går då flertalet data är gamla/inaktuella.

Avseende redovisad måluppfyllnad inom ökad digitalt användande framgår att ett uppdrag har lämnats, ett dokument ska revideras och att en genomlysning pågår, det framgår dock ingen redovisning av om graden av det digitala användandet ökat.

Detsamma gäller redovisningen av ett friskare liv där målet om en ökad samverkan mellan kultur och hälso- och sjukvården redovisas som uppfyllt mot bakgrund av att en ansökan om ett utvecklingsprojekt har avslagits men att en dialog är inplanerat i oktober. Vi bedömer att det inte går att verifiera att målet är uppfyllt utifrån detta.

◆ Strategi för god vård

Strategimål för God och Nära vård	Grön	Gul	Röd
God och Nära vård i hela Jämtland Härjedalen	3	4	3
Hög tillgänglighet	1		2
Nöjda patienter	1	2	
Modern sjukvård	2	1	
Trygg vård för våra äldre	1		
Totalt antal resultatmål	8	7	5

8 av de 20 målen rapporteras har uppnåtts. Målet om högst 5 % vårdskador uppnås. När det gäller tillgänglighetsmålen rapporteras bristande måluppfyllelse avseende den nationella vårdgarantin som inte uppnås i något avseende. Även om målen inte nås är tillgängligheten hög inom primärvården (Tillgänglighetsgarantin 0:an) och medicinsk behandling inom tre dagar (Besöksgarantin 3:an). Inom specialistsjukvården är tillgängligheten låg och för målet om att få tid för ett första besök inom 90 dagar uppnås 57% och för målet om att få komma till behandling inom 90 dagar uppnås 73%.

När det gäller den förstärkta vårdgarantin för barn och unga med psykisk ohälsa som innebär att minst 90% av patienterna ska få komma för ett första besök inom 30 dagar uppnås endast 35%.

● Strategi för våra medarbetare

Strategimål för våra medarbetare	Grön	Gul	Röd	
Delaktighet och inflytande	4	1		
Utvecklingsmöjligheter och anställningsvillkor	1	1		1
Ökade frisktal och hälsofrämjande arbetsmiljö	7	1		
Ledarskap	1	1		1
Totalt antal resultatmål	13	4	0	2

13 av de 19 målen rapporteras ha uppnåtts. Sjukfrånvaron har minskat och målet har uppfyllts. För flera av de andra resultaten saknas dock underlag för att kunna bedöma om redovisningen är korrekt.

■ **Strategi för ekonomi och verksamhetsresultat**

Strategimål för ekonomi och verksamhetsresultat	Grön	Gul	Röd
Budgetdisciplin			5
Mer samverkan	1	2	
Utlokalisera verksamheter			1
Förbättrad produktions- och kapacitetsplanering		2	
Intäkter och upphandlingar	1	3	2
Totalt antal resultatmål	2	7	8

2 av 17 mål inom strategi för ekonomi och verksamhetsresultat har uppnåtts. 15 mål nås inte. Detta gäller bl.a. målen om budgetdisciplin samt att utlokalisera arbetstillfällen från Östersund till andra kommuner i länet.

4.2 EKONOMI

Delårsbokslutet redovisar ett resultat på -50,3 mkr att jämföra mot budget (-101 mkr) och delårsbokslutet 2018 (-71,3 mkr). I resultatet ingår en realisationsvinst på värdepapper (11,2 mkr) samt en positiv effekt av ny kommunal redovisningsprincip avseende värdepapper (29,6 mkr).

Prognosen för året är -230 mkr vilket avviker från beslutad budget på -214 mkr. Realiserar prognosen innebär det att regionen får ett totalt balanserat underskott på ca -1500 mkr.

Regionen under året lånat 110 mkr av Kommuninvest för att finansiera verksamheten och lånen till Kommuninvest uppgår till 383 mkr. Ytterligare belåning kommer att ske och inga amorteringar på befintliga lån planeras enligt finansplan 2019 - 2021. Soliditeten, betalningsförmågan på lång sikt är enligt delårsbokslutet -30 % vilket är en försämring från samma period 2018 då den var -22%. Det egna kapitalet fortsätter att försämrats och uppgick i augusti till -610,5 mkr.

Regionens pensionskostnader har ökat främst pga nya anställningar, ökade löner samt förtida uttag av pensioner.

Kostnaderna för bemanningspersonal har minskat med 7,7 mkr jämfört med föregående år.

Finansiella mål

De ekonomiska målen om långsiktigt hållbar ekonomi och nettokostnadskontroll kommer inte uppnås under 2019.

- Målet om långsiktig hållbar ekonomi¹ förväntas inte att nås då utfallet är -1,8% jämfört med målet på 2%.
- Målet om kostnadskontroll på 0,3% kommer inte nås då nettokostnadsutvecklingen uppgår till 3,1%.
- Målet om investeringar inom beslutad investeringsram bedöms kunna nås. Investeringsplanen för 2019 har en budget på 160,5 mkr inkl. beslut om

¹ Långsiktig hållbar ekonomi avser "Ekonomiskt resultat efter finansnetto som procentandel av verksamhetens budgeterade nettokostnader" Mål på längre sikt är 2%

investering i sterilcentralen (19,5 mkr). T o m augusti har 70,7 mkr investerats/förbrukats.

- Det är osäkert om målet om 95% avtalstrohet kan komma att nås under året, då utfallet i augusti ligger på 92%.

Mål om självfinansieringsgrad för investeringar är inte tillämpligt i den ekonomiska situation regionen befinner sig i.

Resultatförbättrande åtgärder

Enligt finansplanen ska resultatförbättrande åtgärder genomföras och bidra med 120 mkr för 2019. Den redovisade ekonomiska effekten i delårsrapporten är 53,9 mkr. 10,6 mkr uppges ha sparats genom vakanshållning & personalneddragning och 10,1 mkr har sparats på läkemedel. Besparingar på flera av åtgärderna bygger på uppskattningar och därför har vi inte kunnat verifiera om alla rapporterade resultatförbättrande åtgärder fått önskad effekt.

4.3 VÅR BEDÖMNING

Av de finansiella målen bedöms att målet om investeringsram har förutsättningar att kunna nås. I övrigt är resultaten inte förenliga med fullmäktiges finansiella mål.

Regionen har en ansträngd ekonomi. Den ekonomiska situationen som redan tidigare var besvärlig har försämrats under året och situationen blir allt allvarligare. När det gäller likviditeten behöver Regionen komma till en situation där verksamhet och investeringar finansieras av skattemedel och inte med hjälp av externa lån. Beroendet av finansiering från externa lån medför en ökad sårbarhet mot oplanerade utgifter. Lånekostnaderna drar undan resurser som behöver användas för verksamheten. Det blir allt svårare att klara kravet på god ekonomisk hushållning och att samtidigt upprätthålla en god vård till regionens medborgare.

Det är svårt att bedöma om de strategiska målen kommer att nås vid årets slut. Det finns ett behov av att utveckla målstyrningen mot att öka andelen mätbara och påverkbara mål för att förbättra och tydliggöra styrning och uppföljning.

Situationen kräver verkningsfulla åtgärder samt att ekonomistyrningen utvecklas så att de finansiella målen uppnås och att kommunallagens krav på ekonomi i balans nås.

5 ANSVARIG FÖR GRANSKNINGENS GENOMFÖRANDE

Granskningen har genomförts av revisionskontoret.

Leif Gabrielsson
Revisionsdirektör